

NYITOTT UDVAR

közösségfejlesztő programok belvárosi belső udvarokban

Koncepció

Ötletgazda, szervező: Miklusicsák Aliz

Design, Arculat: Gross András, Medence Csoport

Az első Nyitott Udvar közösségi programot 2009-ben szerveztem saját ötletem alapján. Az ÖKO design gondolkodásáról híres *Medence Csoport* segítette kezdeményezésemet, és az általa működtetett Medence szalonnak is helyet adó társasház udvarát nyitottuk meg.

A kezdeményezés célja, hogy a ház kapuit megnyitjuk az utca embere előtt és programokkal szórakoztatjuk látogatókat. Fontos közösségi programnak tartom, hogy a ház lakói találkozzanak, megismerjék egymást, büszkéek legyenek a saját házukra, és közösséget alkotva szívesen meséljenek vagy beszélgessenek az arra járó emberekkel. Minden alkalommal utcazenészek és kulturális programokat szervezünk a lakók segítségével. Nagyon fontosnak tartom, hogy ezen a programon ne legyen előre kitalált, megrendezett produkció, vagyis ne vigyek be „mirelit kultúrát”, mert itt a lakókon van a figyelem. Ha kellőképpen háttérben tud maradni a szervezés – és ez a törekvés – akkor organikusan beindul a civil szereplés – tehetséges gyerek hegedül, amatőr festő kiteszi a képeit.

A program egyik legnehezebb részének tartom, a lakók érdeklődésének felcsigázását, amit a rendezvény előtti hetekben végzek. Személyesen keresem fel a lakókat és beszélgetek el velük arról, hogy mi a véleményük a programról. Csak abban a házban szervezem meg, amelyikben a lakók nagy része igent mond a projektre. Elengedhetetlennek a programmal kapcsolatban tartom a személyes találkozót és azt is, hogy a program végén együtt takarítsuk össze az udvart és a magunk után hagyott szemetet. Ez is a közösségfejlesztés része.

A Nyitott Udvar közösségfejlesztő program egyik fontos része lehet a bolhapiac, ami arra törekszik, hogy a ház lakói a saját maguk által készített-összegegyített tárgyaikat, vagy a rég elfeledett lim-lomkat tegyék ki portékának. Az eladott árukból befolyt összegeket, növények vásárlásra fordítjuk és a ház lakói együtt ültessék el.

A projekt terveim szerint, a város több pontjára is adaptálható lenne áprilistól októberig havi rendszerességgel működhethetne, a téli időszakban pedig közösségi épületekben – ennek kapcsán a IX. kerületben működő *Medence Csoport* olyan kirakodó asztalokat tervezett és kivitelezett, melyek mobilisek, strapabíróak, mindemellett stílusos megjelenést ez által felismerhető, egységes arculatot adott a különálló eseményeknek.

A *Nyitott Udvar* erősíti a lakók összetartását, önbecsülését, és egyben lehetőséget teremt a belső udvarok rehabilitációjára, mivel az itt befolyt összeget közösségi célra, az adott ház felújítására fordítjuk.

A Nyitott Udvar közösségfejlesztő programot eddig már 8 helyszínen rendeztük meg eddig, mindenhol a közösségépítés jegyében.

Eddigi események:

2009. április 25. IX. kerület Pipa utca 4.
2009. július 25. VIII. kerület Mikszáth Kálmán tér
2009. szeptember 12. VII. kerület Barát utca
2009. október 14. VIII. Treffort kert
2009. november 7. VI. Hunyadi tér
2010. május 8. IX. kerület Pipa utca 4.
2010. június 5. IX. kerület Ráday utca 27.
2011. szeptember 17. IX. kerület Pipa utca 4.

Az eseményekről az M1 Kultúrház helyszíni tudósításban számolt be és több tucatnyi sajtómegjelenésben szerepelt.

Az eseményről készített dokumentációs film:

<http://www.youtube.com/watch?v=tUjQLZ-HMCY>

Nyitott Udvar program a 9.Tv műsorában:

<http://www.youtube.com/watch?v=BM7IOd6w8S0&feature=youtu.be>

Díjak:

2010 ben az esemény elnyerte az URBITÁLIS MAJÁLIS fődíját!

A programról tartott nyilvános előadások:

2009 augusztus Stúdio Metropolitana tematikus utcák konferencia, közösségi terek
2010. augusztus 4. Szavaria Nyáriegyetem, Szombathely
2012. március 28. MOME EcoLab

Sajtómegjelenések:

Narancs XXI. évf. 18. szám - 2009-04-30

kultúra - visszhang

esemény - Nyitott udvar - közösségi bolhapiac

Miután a bukaresti Bulandra színház 2004 márciusában Budapesten vendégszerepelt a *Ványa bácsival*, turnéjuk következő, távoli állomására csak a darabot vitték tovább, az egyik mellékszereplőt, a kanárit nem. A madarat budapesti tolmácsuknak ajándékozták, aki most kirakta egy asztalra egy ferencvárosi bérház udvarának közepén, így aztán mindenki láthatta az éveit szemlátomást derűsen pörgető jószág lakhelyének kalitkáján a Bulandra feliratot. Ez kíváncsiskodásra indított minket, betérő fontoskodókat, majd a fenti magyarázat birtokában lelkesedhettünk tovább a "Gang Csapat" kezdeményezésén: a bevételből bezöldíteni az udvart.

A visszafogott előzetes hírverés nélkül aligha zárandokolt volna el ennyi kíváncsiskodó a nagycsarnok mögé szombaton délelőtt, de a hangulat tökéletes volt, a lakók könyvet, kristály üvegdugót, valahai amatőr fotósok szívét melengető fényképszárítót, ruhadarabokat, saját készítésű süteményt árultak. Körülnézhettünk a lépcsőházakban, az árkádos emeleteken. Varga János cigányzenész (nem házbeli lakos) nótákat, kuplékat húzott, persze mindenki fényképezett, az említett kanári asztala körül pedig az akció egy további szervezője, a Medence Csoport által készített "reklámfelület újrahasznosításával készült kültéri bútorokon" lehetett üldögélni szódavíz és kávé társaságában, sőt volt ott egy bontott pezsgő is, melyet a Narancs félénk riportere egy ideig kedvtelve méregetett, majd mély sóhajjal, ám elégedett szívvel eloldalgot.

Bp. IX., Pipa u. 4., április 25. *****

Itthon Magazin V. kerület / májusi szám

Nyitott lakóknak, nyitott udvar

Hiába élünk szoroson egymás mellett, a nagyvárosok lakóházaiban gyakran még az évek óta szemben lakó szomszédokkal sem váltunk szót, jóesetben csak futólag odaköszönünk egymásnak. Néhány civil kezdeményezés megpróbál ezen változtatni: hogy jól érezzük magunkat a lakóhelyünkön, hogy megismerjük társainkat, és minket is megismerjenek, közösen, közösségként is boldoguljunk.

Miklusicsák Aliz színésznő, az Eugenia zenekar egyik énekes társulatának vendégszereplései alkalmával mindig azzal a kérdéssel fordult a helyi erőkhöz: hol található a bolhapiac. Lett legyen Kolozsvárott, Temesvárott, Németország vagy Hollandia városaiban. Az általában szombatonként zajló kacsatvásokon az emberek nemcsak kutakodási ösztöntől vezérelve vesznek részt, de kimenve az agórára szeretnek ismerkedni, beszélgetni egymással – egy mai bevásárlóközpont műmárvány falai közé zárva a kommunikáció nehezebb, talán, mert a mobiltelefonok térereje itt meghatározóbb. A bolhapiaci (vagy *garage sales*) attitűdöt a közösségépítés lehetőségeként használva, a Aliz elhatározta, hogy Budapesten a belső kerületekben is meghonosítja kedvenc időtöltésének tárgyát, azaz teret keres a

lim-lomok „telepítésére”. Így indult a Nyitott Udvar projekt. Az első akcióra 2009. április 25-én került sor a IX. kerületben a Medence Csoport Pipa utca 4 szám alatti Makett Labor galériájának helyet adó ház belső udvarán. Miklusicsák Aliz elmondta, hogy először a lakógyűlésen kérdezték meg az embereket, szeretnének-e egy általuk működtetett és nekik szóló szombati kirakodóvásárt, s miután beleegyezésüket adták, egyenként is felkeresték őket, kit a meggyőzés, kit az együttműködés pontosítása végett. A debüt végül jól sült el: ki bort, ki pogácsát, ki kókuszgolyót, ki limonádét tett le a Medencések által újrahasznosított anyagokból összeállított asztalokra. Egy utcazenész, akit az Astoriáról csábított ide erre a napra a szervező a hegedűjével teremtett hangulatot, s bizony nem kellett sokáig várni, míg valaki oda nem állt mellé énekelni. A lakásokból lehozott tárgyak is elkelték, a befolyó összeg pedig a lakóközösség számlájára ment, amit aztán a belső udvar felvirágoztatására, zöldesítésére fordítottak. – Az önkormányzati pályázatoknál is előny, ha a lakóközösség önrésszel rendelkezik, ami ráadásul egy jókedvű és -hangulatú alkalommal folyt be – meséli tapasztalatait Miklusicsák Alíz, aki a Gang Csoport kertészeivel és tájépítészeivel karöltve a belső udvarok szabadtéri nappalivá varázslását is koordinálja.

– A szomszéd utcában dolgozó Krétakör művészei is segítettek a Nyitott Udvar első megjelenésekor, ők éppen az *Ars Ploretars* programjuk keretében hasonló város- és közösségfejlesztő, *public art* programon munkálkodtak, így felajánlották, hogy minket is segíten, helyzetbe hoznak. Ám a főszereplők a lakók! – ecseteli a szervező.

Ahogy az lenni szokott: az eseménynek híre ment, és ha lakóközösségek nem is, de különféle alapítványok fantáziát láttak a dologban, így a tavalyi idényben még négy helyen kezdődhetett el az önszerveződő együttlét. A VII. kerületi Barát utca már harmadik éve rendezte meg sajátos utcabálját, itt is helyet kapott a bolhapiac, de a Mikszáth tér is kitűnő kezdeményező pontja volt az összejövetelnek, a VI. kerületi Hunyadi tér után pedig az októberi Erzsébetváros és Józsefváros lakóinak) találkozása kínált alkalmat a rendezvényekre.

– Idén már azok a lakók is eljönnek, akik tavaly még nem mertek – jelzi előre Miklusicsák Aliz a május 8-án, az Urbitális Majális programsor keretében ismét a Pipa utca 4 szám alatti házban rendezett esemény népszerűségét. – Ez egy lassú folyamat, az embereknek hozzá kell szokniuk – teszi még hozzá.

Május végén a Klauzál téren, június 5-én pedig a Könyvhét keretében a Ráday utcában kovácsolódhatnak még össze közösségek a szervezők „első mozdulata” jóvoltából.

S valóban, ahány tér, ahány ház, annyi lehetőség és hangulat – rá kellene jönnünk, hogy mindez a miénk, rólunk szól, nekünk van!

RIP

Marie Claire- 2009 októberi szám

Bár a művészeket többnyire individualistának tartja a közvélemény, ez csöppet sem mondható el Miklusicsák Alízról, aki a színház és az éneklés mellett mindig talál időt arra, hogy felpozsztítsa valahol a közösségi életet. Két évig a Tűzraktér nevű, sokak által kedvelt szórakozóhely színházi életét igazgatta, aztán egy hirtelen ötlettől vezérelve belvárosi bérházak udvaraira kezdett bolhapiacot szervezni. A Nyitott udvar nevű ötletének lényege, hogy a bérház lakói összeszedik fölöslegesség vált holmijukat és az udvaron nyilvános, előre meghirdetett bolhapiacot tartanak, az így befolyt pénzből pedig a kizöldítik a belső udvart. Így szépült meg például a Pipa utca 4-es számú ház belső udvara is, ahol beton helyett ma már zöld kertben bickliznek a gyerekek.

A Nyitott udvar programhoz csatlakozott a Gang csoport is, akiknek célja, hogy minél több budapesti belsőudvar változzon kertté, közös szabadtéri nappalivá. Bár virágokat és kertet a gyerekek sokan szeretnék, ilyenkor válság idején a kertés ház a legtöbb családnál szóba sem jöhet. Nem feltétlenül kell azonban rögtön az agglomerációba szaladni egy talpalatnyi zöldért, keveseknek jut eszébe, hogy a szomszédokkal összefogva, a meleg betonudvarból, hús, zöld lugas varázsolható, ráadásul nem is túl nagy befektetéssel. Farkas Mária, a Gang csoport egyik tagja szerint nem csak zöld kert születik ilyenkor hanem egy új közösség is, együtt ültetik a virágot olyanok, akik előtte szinte nem is beszéltek egymással. Egy virágos udvar nem pénz, hanem összefogás kérdése. Ezt az elvet vallja Ónody Ágnes is, a Nyitott udvar szervezésében szintén segédkező Medence csoport kulturális menedzsere, aki úgy látja, igen nagy az igény a közösségi megmozdulásokra. A szombatonként megrendezésre kerülő alkotóműhelyeikben mindig telt ház van, önzölenek a résztvevők, akik 1500 forint részvételi díj befizetés ellenében használt molinókból saját fantáziájukra hagyatkozva varrhatnak maguknak táskát. Ezek a táskák stílusukban, formájukban, színükben maximálisan egyediek és garantáltan nem jönnek szemben az utcán. Hol kapjuk ezt meg 1500 forintért?

Kalas Györgyi

Népszabadság 2010. június 10.

Fődíjas közösségi bolhapiac

Több tízezer látogató az idei Orbitális Majálison

Koncerttel és díjátadó ünnepséggel ért véget az idei Orbitális Majális. A harmadik alkalommal megrendezett "nagyvárosfesztivál" fődíját a Medence Csoport nyerte el közösségi bolhapiac programjával. Átadták a budapesti kirakatverseny díjait is.

A hétfőn véget ért a harmadik alkalommal megrendezett Orbitális Majális. A civil szervezetek által tartott mintegy 100 rendezvényre több tízezer érdeklődő volt kíváncsi Budapesten az elmúlt egy hónapban - tájékoztatta lapunkat közleményében Andor Márió kommunikációs menedzser, az Orbitális Majális projektvezetője. A múlt pénteki díjkiosztón a Medence Csoport kapta az Orbitális Fődíját a Nyitott Udvar nevű programjáért, melynek célja, hogy egy-egy városi bérház udvarán közösségi bolhapiac keretében keressenek gazdát a pincékben, padlásokon vagy épp a lakásokban porosodó, mások számára hasznosítható lim-lomok.

Az Orbitális további díjazottai között szerepelnek családi kalandtúrát szervező civilek (TermészetBarát Országjáró Közhasznú Egyesület) és a Vízi Majális szervezői (Budapest Evezős Egyesület). Az idei Orbitális programját összeállító Katlan Csoport különdíját a Mosolykommandó performance társulata kapta (VAN Csoportosulás). Az Orbitális Főutca elnevezésű vándordíját a JAM Táncműhely Zene körútja programjának ítelték oda.

A fődíjat átadó Ikvai-Szabó Imre főpolgármester-helyettes hangsúlyozta, „a NagyVárosFesztivál harmadik éve véglegesen bebizonyította, hogy a programsorozatnak helye van a legnépszerűbb és legsokszínűbb budapesti események között. A fődíj nyertesei így joggal lehetnek büszkéek arra, hogy elnyerték a főváros legnagyobb civil kezdeményezésű eseménysorozatának első számú kitüntetését.”

A győztesnek járó díjat Gauder Péter, a Studio Metropolitana ügyvezetője adta át, aki kiemelte, hogy egy olyan metropoliszban, mint Budapest, a civilek szerepe nélkülözhetetlen a város fejlődéséhez. „Ezért is volt öröm látni a jobbnál jobb kirakatrendezési ötleteket és azt a lelkesedést, amellyel a művészek egy csoportja belevetette magát a közös gondolkodásba, Budapest szebbé tételébe” – tette hozzá a városfejlesztő műhely vezetője.

2010.06.07 13:08 - hg.hu

Közösségi bolhapiac nyerte az idei Urbitális fődíját

Koncerttel és díjátadó ünnepséggel ért véget az idei Urbitális Majális. A harmadik alkalommal megrendezett "nagyvárosfesztivál" fődíját a Medence Csoport nyerte el közösségi bolhapiac programjával. Átadták a budapesti kirakatverseny díjait is.

A hétfvégén véget vért a harmadik alkalommal megrendezett Urbitális Majális. A civil szervezetek által rendezett több mint 100 rendezvényre több tízezer érdeklődő volt kíváncsi Budapesten az elmúlt egy hónapban - az esős idő ellenére.

A pénteki díjkiosztón a Medence Csoport kapta az Urbitális Fődíját "Nytott Udvar" nevű programjáért, melynek célja, hogy egy-egy városi bérház udvarán közösségi bolhapiac keretében keressenek gazdát a pincékben, padlásokon vagy épp a lakásokban porosodó, mások számára hasznosítható lim-lomok. Az Urbitális további díjazottai között szerepelnek családi kalandtúrát szervező civilek (TermészetBarát OrszágJáró Közhasznú Egyesület) és a Vízi Majális szervezői (Budapest Evezős Egyesület). Az idei Urbitális programját összeállító Katlan Csoport különdíját a Mosolykommandó performance társulata kapta (VAN Csoportosulás). Az Urbitális Főutca elnevezésű vándordíját a JAM Táncműhely „Zene körútja” programjának ítelték oda.

Az Urbitális fődíja mellett a „Budapest Kirakat” ötletpályázat és a Rákóczi úti Kirakat-szépségverseny győzteseit is díjazta a Studio Metropolitana Városfejlesztő Műhely. A Budapest Kirakat két díját az 1sima1fordított műhely SzemPontok című alkotása, valamint Papp Szilvia Közlekedési dugó című munkája kapta, amelyek méltán nyerték el a nagyközönség mellett a szakma elismerését is. A Rákóczi Kirakatverseny közönségdíját az Auguszt Cukrászda kirakata érdemelte ki, míg a szakmai zsűri a fődíjat a Mono Fashion kirakatának ítélte oda.

Bolhapiac egy egész ház holmijából

Szeptember 17-én különleges eseményre várják a ferencvárosiakat. Nyitott Udvar néven bolhapiacot rendeznek a Pipa utca 4. szám alatt, a belső udvarban. A lakók kiteszik megunt dolgaikat, a bevételből pedig a házat virágoztatják majd fel.

Foto: Varga Imre

Ami valakinek már szemét, az másnak kincset érhet

A bolhapiac szeptember 17-én tíztől kettőig várja az odalátogatókat, utána retroházibulit és kíváncságműsort tartanak kettőtől ötig a Nyitott Udvar program keretén belül.

- A koncepció lényege, hogy a lakók kiteszik a megunt cuccaikat, majd az azok eladásából befolyt összeget a házra költjük - kezdett bele a mesélésbe Miklusicsák Aliz, a Nyitott Udvar közösségi bolhapiac program kitalálója és szervezője. - Veszünk belőle például virágokat, fákat, hogy javítsuk a közös terek minőségét. Ebben a házban immár harmadik alkalommal szervezünk ilyet - először az én ötletem, majd idén már az ő kérésük nyomán -, de több más házban is volt már hasonló program 2009 óta. Egyrészt a közösség építése a célunk, hogy jól érezzék magukat a szomszédok, és büszkéek lehessenek a házukra. Másrészt pedig az ökogondolkodás, hiszen egy ilyen bolhapiachoz fel kell túrni az otthonunkat, és rá kell jönnünk: ami nekünk már nem kell, az nem feltétlenül haszontalan mindenkinek. Tehát, ami számunkra szemét, abból még lehet pénzt szerezni, és ezzel szórakoztató formában válósul meg az újrahasznosulás - mondta Miklusicsák Aliz, aki az ötletével a tavalyi Urbitális Majális fődíjasa lett.

A ház udvara ilyenkor egy kellemes kirakodóhellyé változik, ahol a lakók standokkal várják a betévedőket, miközben halk zene szól. Volt már minden ezekre a padokra kitéve: lecsereált szemüvegkeret, szép fényképek, megüresedett madárkalitka, a konyha új színéhez már nem passzoló üvegtányér, kinőtt bőrdzseki és blúz, kiolvasott könyvek, nagymamától örökölt varrókészlet, aktualitását veszített felhúzható játék vagy épp egy báli szezonokat megélt csokornyakkendő. A lakók közben a maguk által gyűjtött vagy készített tárgyak között egyedülálló közösséget is formálhatnak, büszkén közszemlére téve az évek alatt egyre szebbé és zöldebbé váló udvarukat. **T. Noémi**

Arculat, Logo

nyitott udvar

nyitott udvar

IX. kerület Pipa utca 4.

közösségi bolhapiac 2009. április 25-én szombaton 10-14 óráig

nyitott udvar

